

## Inspreektekst Commissie Leefomgeving, Provinciale Staten Noord-Holland, 27 augustus 2026

Je ramen kun je door Tata Steel laten lappen, maar de longen van een kind kun je niet wassen.

Geachte voorzitter, geachte Statenleden, goedenavond ook aan alle andere aanwezigen en aan iedereen die via de livestream meekijkt,

Dank voor de gelegenheid om weer in te kunnen spreken. Het Tapijt slijt onder mijn vele voetstappen hier afgelopen jaren. Mijn naam is Antoinette Verbrugge, ik woon naast Tata Steel en ik zet me in voor een gezonde, veilige leefomgeving voor mens, dier en natuur, nu en in de toekomst.

Waarom ik hier vanavond weer sta, is een recent Nivel-rapport, uitgevoerd in opdracht van Gezondheid op 1 en Urgenda. Nivel staat voor Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg. Het rapport laat opnieuw zien dat inwoners van de IJmond vaker last hebben van ernstige gezondheidsproblemen, vaker dan inwoners elders in Nederland. Denk aan longkanker tot hart- en vaatziekten en nog veel meer. Wia Timmerman, bestuurslid van Gezondheid op 1 neemt u straks mee in de inhoud en de cijfers van dat rapport.

Ik wil het vooral hebben over wat dit rapport, en al die rapporten die eraan voorafgingen, voor ons als omwonenden betekenen. Waar ik vanavond de schijnwerper op wil zetten, is de onmacht die wij als omwonenden voelen. Het gevoel en de ervaring dat je niet kunt bouwen op je eigen overheid als het gaat om de bescherming van onze gezondheid en die van de dieren en die van de natuur om ons heen.

Steeds weer zijn het de omwonenden zelf die met onderzoek, met cijfers, en met oplossingen komen. Hemel en aarde bewegend om de overheid aan hun kant te krijgen. Tegen weer en wind in

strijdend om aan geld te komen zodat we aan het licht kunnen brengen wat de overheid vergeet - of laat liggen.

Ook nu, met dit Nivel-rapport: zwart op wit staat erin dat wonen, leven en werken in de IJmond niet veilig is. De zoveelste bevestiging. Om u een idee te geven: terwijl ik deze tekst aan schrijven was, draaide de wind en werd de stank van de ziekmakende cokes steeds erger. Met de dag worden de bergen met giftige staalslak hoger en hoger, de herrie blijft enorm: dat is hoe wij leven.

Maar het kan anders. Ook al horen we steeds: het is zo complex, Tata gaat voor, de economie moet voorop, anders worden we brodeloos. Terwijl we allemaal wel weten dat je een echt gezonde economie voor elkaar krijgt met gezonde mensen. Door gezondheid voorop te stellen en daarvoor te kiezen. Dat kan, dat is haalbaar en dat is meteen ook datgene wat u kunt doen, vandaag nog: door beslissingen te nemen die op de lange termijn gezond zijn.

Ook jonge mensen en zij die nog geboren worden hebben recht op ademen. *De longen van een kind kun je niet wassen.*

Er wordt vaak gezegd: dat er al zoveel gebeurt, Tata zou al zoveel verbeteringen doorgevoerd hebben. In werkelijkheid valt dat enorm tegen. Tata Steel kwam pas heel laat, en onder druk, met een Heracleus plan. Terwijl niemand weet of dat onzekere plan er ooit komt en tot iets gezonds zal leiden!

Vanavond gaat het over de onderzoeken; ook dit nieuwe rapport, laat zien dat het niet gaat om de nasleep van uitstoot uit het verleden, maar dat mensen nú lijden, en morgen net zo, lijden onder de ziekmakende uitstoot die nog steeds niet is afgenomen en nog lang zal doorgaan.

Dat betekent leven met stress. Stress door een overheid die niet adequaat ingrijpt. Stress veroorzaakt door een stalen buurman, die inmiddels door het OM wordt vervolgd vanwege meerdere strafbare feiten. Het OM verdenkt het bedrijf van het opzettelijk en wederrechtelijk in de lucht brengen van schadelijke stoffen, met mogelijke nadelige

gevolgen voor de openbare gezondheid. Ook wordt Tata Steel verdacht van het schenden van haar zorgplicht, onder meer door onvoldoende onderhoud uit te voeren, handelen zonder vergunning en het niet melden van incidenten.

Omwonenden betalen dubbel. Ook met hun gezondheid.